

zavoljo katerih mi ne bomo odstopili od svojih pravic. Mi vemo, da nasprotniki obračajo plašč po vetru; kar so včeraj v blato teptali, danes v nebo povzdigajo, in narobe. Mi Slovenci še nismo do tega prišli, kot oni avstrijski Nemci, ki so javno izrekli, da nočejo biti v Avstriji, ako ne bojo gospodovali. Mi nočemo gospodovati, temuč le v ravnopravni državi mirno drug poleg drugega živeti. Skušena in potrjena je beseda slavnega našega pevca: „hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovcu ne gane“, pa tudi slavnega českega prvaka: „da bi Avstrije ne bilo, naredili bi jo danes“. Slovenci imamo zatrjen svoj obstoj v ravnopravni Avstriji, zunaj nje ne vemo, kaj nas čaka; al mi zahtevamo, da nam je pravična, kakor smo jej bili tudi mi vselej zvesti.

Naši nasprotniki grdé in obrekujejo duhovščino našo in narodne voditelje, da zapeljujejo in vodijo narod v propad in pogubo, in zagriznjeni kričijo, da ne bo miru, dokler živi Bleiweis, Toman, Costa itd. Slovenci, pa tudi vi, nasprotniki! odgovorite: kdo je 1848. leta stal za Avstrijo in za pravo, národní možje ali pa ščovalci, podpihivalci in zapeljivci! — V viharnem času so vodili naš narod po poti pravice, postavnosti in zvestobe do Najvišega prestola ter mu ohranili slavo in dobro ime v zgodovini, pa tudi sebi pridobili zaupanje in udanost narodovo. In po ravno tej poti in v tistem smislu hodijo še danes; blagor in sreča naroda slovenskega v Avstriji jim je zvezda, ki jih vodi, zato stojimo za njimi, zato poslušamo njih, a ne sovražnikov našega naroda. Koliko zaslug so si pridobili naši prvaki v poslednjih letih, z omiko slovenskega naroda, spoznava vsak tujec, kdor vé, kaj so že dovršili, in spoznava narod sam, če tudi morebiti še ne zadosti, kajti dostojno bojo znali ceniti to še le naši unuki in unukov unuki se čudili, da govorim z besedami našega pesnika. Naši prvaki so pripravili narodu našem častno mesto med narodi slovanskimi in avstrijskimi, ker on je danes, v kljub vsem oviram, tolike veljave, da se ne more prezirati več.

Naj toraj svet sodi, kdo ima pravo? naši národní voditelji, ki se trudijo po naravni in postavni poti voditi narod k napredku v omiki in blagostanji, — ali pa nasprotniki naši, ki niso niti pošteni Nemci, Italijani ali Magjari, niti pošteni Slovani, temoč sovražniki naše narodnosti, od vseh vetrov skup nanesen. In ti za hočejo narode strahovati in ustavljati na njihovem postavnem napredovanju, ter nimajo drugega pôsla nego narode psovati, lagati, obrekovati in ščuvati. In s tem ne nameravajo nič drugega, kot čedalje bolj razdirati prijaznost med narodi in tako Avstrijo peljati v propad. Da bi bila sama desetina sloge in vzajemnosti v Avstriji, mimo tega, kar je nesloge, nasprotovanja in psovanja, oj, na koliki stopinji blagostanja in sreče bi bila danes ona!

Zato Slovenci! bodimo pazni in čujmo noč in dan; ne poslušajmo sovražnikov in ne vdajmo se nasprotnikom, naj se nam ližejo kot lisičasti kužeki ali nam grozijo kot zgrabljivi volkovi! Bodimo složni in vzajemni; z združeno močjo in na postavni podlagi delajmo, vsak po svoji zmožnosti in vsak po svojem poklicu, za srečo in blagostanje naroda in države. In Bog bode blagoslovil naše delo, saj nam je in bode sveto geslo povsod: „vera, dom in cesar!“ —r.

Dopisi.

Iz Kopra v Istri. (Pridelek svile in cena semena. Šolsko nadzorstvo. Narodne zadeve.) Kokonov japonskega semena se je pripeljalo letos v Koper 219 centov in 81 funtov, cent po 80 kr. do 1 gold. 40 kr.

Kokonov domačega semena je bilo 114 centov in 20 funtov, cent po 1 gold. 50 kr. do 2 gold. 20 kr. Vsega skup je bilo tedaj 334 centov. Lani je bilo vsega skup samo 140 centov in 72 funtov, tedaj smo letos za 193 centov in 28 funtov na boljsem. Črviči japonskega izvira semena, tudi oni prvega zaroda, bili so vsi zdravi, — črviči japonskega drugega, tretjega zaroda in črviči domačega semena skor vsi bolni, le malo se jih je zapredlo. Nekaj nam je bilo letos krivo tudi neugodno vreme; deževalo je zadnje dni majnika, prve dni junija pa je bilo prav mrzlo. Prodajo se kokoni v Kopru (Capodistria) prav lahko, ker imamo 3 lepe predilnice.*) Cena je bila nekatere dni prenizka. Videl sem jokati se revne kmetiče, rekši, da „še perje mi ni plačano“! Istrani, sadite murbe, da bote imeli svoje perje; priskrbite si pri skušenih svilorejcih zdravega semena, in gotovo si bote s svilorejo opomogli!

Še nekaj. Ljudske in realne šole v Istri so dobile nadzornika in njegove pomočnike. Nadzornik je g. Mihovil Klaić, mož učen, značajan, rodoljub z dušo in telesom, ki se že več let vojskuje za svoj narod v dalmatinskem deželnem zboru. Kakor nas je napolnil z radostjo glas njegovega imenovanja, tako nas je zopet osupnil glas, da bo gosp. Klaić težko prevzel odločeno mu mesto v Istri.***) Od njega smo se nadejali rešenja; ako nas zapusti, propali bomo, ker vrinuli nam bodo kakega Lahona. Pomočniki Klaićevi so: g. Favento in Babuder, učitelja v Kopru, g. Niederkorn, učitelj v Rovinju, in dr. Nazor iz Lušinja. Prvi trije so očiti slavofagi, četrti najbrže ni bolji od prvih, ker Lušinj je pravo gnjezdo odpadnikov. Al vse to nas ne straši, samo da nam Klaić ostane!

Sploh gré v Istri vse rakovo pot. Tudi tega, kar imamo, ne znamo ceniti. F. R. je za letos sestavil in s pomočjo poreškega in tržaškega škofa na svitlo izdal národní koledarček. Res, da ni bilo mojstersko delo, al bil je tudi pohleven in ponižen, ter se je lepo priporočal rodoljubom rekoč: „Bratje, ne pustite me drugo leto na cedilu; pero v roko in pišite, da tako podamo narodu dobro in podučno knjigo“! Vse zastonj; oglašila sta se do sedaj samo dva vrla bogoslovca iz Gorice in prečastiti poreški škof; vsi drugi — sladko spavajo, in zato bo tudi „Koledarček“ zaspal. Lahko je pri poliču vina jokati se po novinah: Slovenci, spomnite se nas, Hrvati ne zapustite nas, to je, duše v vicah pomagajte nam! Al vekanje po novinah nas ne bode spravilo naprej, ne bode nikdar probudilo našega naroda. Bratje, pustimo jok in stok, ter raji delajmo, da kaj storimo za narod!

Iz Kropce 17. julija. J. Z. (Nebne prikazni.) V četrtek 8. t. m. napotim se ob štirih zjutraj iz Homca proti Kropi, kamor sem potoval na počitnice. Jutro je lepo. Vendar pa je bilo nebo, zlasti proti vzhodu, z neko čudno črnkasto meglo prepreženo. Krasen je bil ta dan solnčni vzhod. Vedno oziral sem se proti vzhodu, kjer se je solnce iz une črnkaste megle vedno više in više dvigalo. Bilo pa je solnce videti krvavo in neke tako čudne megle so ga obdajale, da očesu prav nič ni težko délo, ako je človek tudi 5 minut neprestano vanj gledal. Zdelo se mi je, da gledam luno, a ne solnca, tako zeló je bila svitloba solnčna po unih meglah zmanjšana. In res sem še tisti dan slišal, da sta se dva precej „civilizirana“ gospoda o solčnem vzhodu prepirala, ter prvi nju trdil, da vzhaja luna, a drugi dajal

*) To nam je živa priča, da predilnica je tudi na Kranjskem nam prva potreba. Vred.

**) Po razglasu rodoljubnega g. Klaić-a v Kastvi nikakor ne vzame on te službe, ker tako imenovanje, ki njega jemlje domovini svoji pa ga tira v drugo deželo, žali narodno-politični čut njegovega naroda. Vred.

solncu prvo mesto!! Kteri izmed teh dveh gospodov je imel prav — to lahko sodi „Novični“ čitatelj! — Moje potovanje ta dan bilo je prav težavno, ker dan je bil nekako čudno soparen. Popoldne, bilo je okoli polih treh, počasi prisopiham od Naklega proti Bistrici. Tu se mahoma zasliši pri popolnoma jasnem nebu neko čudno bobnenje pod nebom in kmalu potem začne hitro po vrsti pokati kot da bi kdo s puško streljal. Bil je menda to meteor, kakor vam je tudi gosp. Robič v zadnjem listu „Novic“ iz Šenčurja o enacem prigodku poročal. Ženjice, ki so na polju žito žele, so proti nebu boječe gledale, ne vedé, kaj da to pomeni. Živa potreba bi res bila, da bi se v ljudskih šolah prav po domače razlagal nauk o naravoznanstvu.

Iz Kranja. — Na našo gimnazijo dobimo za učitelja naravopisja in računstva Goričana gosp. Fr. Krašana, ki je dozdej bil namestni učitelj na gimnaziji goriški.

Iz Čateža. — „Danici“ se piše, da je ponoči od 12. do 13. dne t. m. bila čisto vsa cerkev oropana; le do monstrance niso mogli tolovaji. Ljudstvo je revno, — še za sol nima, cerkev pa tudi nima nič premoženja. Gospod fajmošter prosi milodarov.

Iz Zadloga 14. julija. — er. (*Prikazni na solncu.*) Več kot 10 dni, ko sem imel opravilo na vrhuncih kranjskih hribov v okraju Idrijskem, celi dan ni bilo videti solnca; zakrivala ga je dimnica. Le pri izhodu za malo časa se je videl kot v zagrinjalo zavita ognjena krogla, in 10. dan t. m., predno se je mračiti začelo, videl sem in tamošnji hribovci z menoj solnčno tarčo temno-rdečo, ki se je krog in krog vrtila in to čedalje hitreje; iz sebe pa je metala na vse strani ravnopotezne žarke, dokler ni obstala. Zdaj pa je iz solnčne krogle začelo kot blisk hitro vtrinjati se tisoč in tisoč temno-plavih krogelj tako velicih kakor solnčna tarča; od zapada proti izhodu na Zadloško planino (skor eno uro daleč) so švigale gori in doli, dokler niso zginile. Kakih 8 minut smo gledali to čudno prikazen, ki je čedalje bolj pojemala, dokler ni popolnoma prestala, ko je solnce zatono za greben gorovja.

Iz Iga 19. julija. † — Človek, ki v istem kraji živi, od kodar „Tagblatt“ svoje dopise prinaša, pač najlože spoznava, da je „Tagblattu“ ravno tako lahko zlagati se kakor pajku kako muho zadaviti. Predno „Tagblattove“ laži o njegovem spisu od 12. dne t. m. iz našega kraja prereštam in ovržem, naj vam ljube „Novice“ popred popišem na tanko, kaj in kako da se je pri nas godilo v nedeljo 11. julija. — Naši fantje so si omislili prav lepo narodno zastavo, kakoršnih so na taboru v Vižmarjih več videli. Imeli so sicer že tudi na taboru svojo zastavo, al bila je le majhna, kajti omislili si si jo še le zadnjo uro, ko so se že na tabor podali. Ker so pa tam videli krasne zastave, so spoznali, da njihova zastava ni dostojna, toraj so precej sklenili, napraviti si novo lepšo — in tako se je tudi zgodilo. To novo zastavo so ljubljanske Slovenke v veliko veselje našim rodoljubnim fantom obdarovale z lepim dragocenim trakom. Gosp. Pajik je kmalu izvedel, da so si naši fantje omislili narodno zastavo, a to ga je jako vznemirilo; ga li barve tako bleščijo, da jih kar videti ne more? Kako da se taka bolezen imenuje, ne vem, ker nisem zdravnik. Ljudje pravijo, da je v Ljubljani pri vas še več takih gospodov, ki se bojijo, da ne bi v pogledu narodnih barv oslepili, kterih oko pa da z radostjo se ozira v barve zastave ljubljanskih turnarjev in v barve „schwarz-roth-golden“. Našim ljudem pa kakor vsakemu domoljubu so belo-modro-rdeče zastave še prav zato v srce priljubljene, ker presvetli cesar Ferdinand I. so te barve leta 1836. o reviziji deželnih grbov za naše deželne barve okli-

cati blagovolili in take so še danes. Če gosp. Pajik morebiti tega ne vé, naj bere „Novice“ od 1848. leta, in da mu prihranimo sitni trud, mu citiramo dekret c. k. dvorne kancelije od 31. oktobra 1836. l. št. 21911 in 28581. Že v nedeljo 4. dan t. m. nam je gosp. Pajik poslal 10 žandarjev pod poveljstvom gosp. Slibarja in briča Flaka na Ig, — al ne zato, da bi nas varovali, kakor je nekdej treba bilo, divjih Turkov, ki so pohištva palili, žene in otroke v sužnost odpeljevali, ampak zato, ker je izvedel, da hočejo prijazne ljubljanske Slovenke lep trak naši zastavi prinesiti, in jo s krasnim vencem ovenčati. Možje pripovedujejo, da sta se bila g. Š. in birič v gostilnici navzela take „židane volje“, da so se Izanci jima prav iz srca smejali. V taki „židani volji“ pa se človek lahko kaj prehití ali kaj stori, kar potem obžaluje. Toraj prosimo gosp. Pajka, kadar nam pošlje svoje ljudi, naj jim naroči, da se ne zgodi kaka nesreča. — Pripeljali so se 4. dne t. m. Slovenke iz Ljubljane in v hiši so privezale zastavi darovani trak, žandarji pa so se iz bližnjega griča ozirali proti hiši, kedaj da se bo zastava prikazala iz hiše, menda da bi jo zgrabili. Al fantje niso prinesli ven iz hiše zastave, tako, da so žandarji, ki so radovedni, kakor vsak drug človek, morali v hišo iti, da so videli zastavo in trak, ktero jim je fant, ki ima zastavo spravljeno, z veseljem razkazoval; vseč jim je bila tako, da so rekli, da je lepa, krasna. To se je tukaj godilo v nedeljo 4. dne t. m. — Med tednom spet nismo videli nobenega žandarja, in zastava je mirno ležala v hiši, v kateri je spravljena — le fantje so tu pa tam pripovedovali, kako lepa da je njihova zastava, kako lep je trak, ki so ga iz Ljubljane dobili. Zato so ljudje prosili, naj jim fantje zastavo očitno pokažejo — a noben od njih ni vedel, da zastave brez potrebnega dovoljenja ne smejo očitno nositi. Vedeli so sicer, da je g. Pajik naročil srenjskim možem, fantom zastavo vzeti, kakor hitro jo očitno pokažejo, in da je rekel, da fantje zastave ne smejo očitno nositi; al oni so mislili, da jim g. Pajik le zato to prepoveduje, ker mu je narodna zastava trn v peti; pa tega niso vedeli, da je po postavi prepovedano, brez dovoljenja zastavo očitno nositi. — Prišla je zopet nedelja 11. t. m. — 6 žandarjev je hodilo sem in tje po vasi; ljudje pa so se nevoljno popraševali, kako to, da toliko žandarjev po vasi postopa, ko jih čisto nič treba ni, — pozimi pa, ko so rokonači se nad Tomišljem na Krimu vgnjezdili, po kočah in žitnicah kradli, in celó živino iz hleva kradli, takrat pa ni bilo skor nobenega žandarja videti! Ker so tisti, ki so za napravo zastave kaj podarili, fante le prosili, da bi jim vendar enkrat zastavo pokazali, in ker so fantje mislili, da ni prepovedano, jim jo pokazati, je vzel županov sin zastavo in jo brez vsega hrupa nesel iz enega konca vasi, ker v najzadnji hiši proti Turjaku je zastava spravljena, skozi vas. Spremilo je nekaj fantov zastavo, kterim so se v vas gredé pridružili še drugi, posebno pa radovedni otroci in ženske. Tako so prišli do sredi vasi mirno do županove hiše, kar na enkrat jim pot zagradijo žandarji; stopili so na cesto, napeli peteline, namerili svoje puške na prihajočo trumo in bliže stoječim bodala na prsi naslonili ter zaklicali: „Halt! ihr verfluchten Schweine, ihr krainischen Esel!“ — Vsi so obstali, in ker so mislili, da jim žandarji hočejo zastavo vzeti, so le rekli: „Zastava je fantovska, mi je ne damo“ — bliže stoječi pa so svoje razgaljene prsi nastavili žandarjem ter jim rekli: „Prebodite nas, če imate pravico mirne ljudi prebadati!“ Zastavonoša pa, na kterege so bile še posebno puške z napetimi petelini in z nataknenimi bodali obrnjene, poklekne, položi klobuk zraven sebe na tla, se ozrè proti nebu ter reče mirno pa resnobno; „Zastava je fantovska; jaz za-njo dam kri in življenje:

živ je ne izpustim, toraj ustrelite me!“ Na to je rekel neki doslužen vojak: „Jaz tudi poznam vaše postave, 3 stopinje stopite nazaj, da se more zastava v stran nesti.“ Birič Kutzler, kterege naše ljudstvo ne sovraži tako ko biriča Flaka, je tolažil žandarje: „kaj hočete jim? vsaj to so mirni ljudje; jaz sem bil že ob vsaki uri tukaj po dnevi in po noči, in noben mi še ni nikoli nič žalega storil“. In tudi eden žandarjev, ki nekoliko slovensko razume, je tolažil svoje tovarše, ki menda le (!) nemški znajo, da so potem nekoliko odstopili. Na to je zopet zastavonoša vstal in na županove besede, da naj zastavo v stran nese, jo je mirno nesel v bližnjo županovo, toraj domačo hišo. Žandarji so hišo obstopili. Ljudje, katerih se je na cesti pred hišo veliko zbralo zato, ker počil je glas po vasi, da so fantom zastavo strgali, pa so klicali: „zastava je naša, mi jo hočemo ven imeti, da se nese nazaj v tisto hišo, kjer je sicer spravljena“. Žandarji so hoteli, da bi jo skoz okno ven podali; al zastavonoša je rekel mirno pa določno: „kjer je zastava noter v hišo prišla, tam bo tudi ven šla“, in po teh besedah jo je nesel po vasi doli zopet v tisto hišo, kjer jo je popred vzel. Spremili so ga nazaj večidel otroci — le še pri eni hiši, kjer je nekoliko mož stalo, je še malo postal, da jim jo je pokazal. Ljudstvo se je mirno razšlo — ob 9. uri zvečer že ni bilo nobene žive duše na ulicah več — vse je bilo že tiho in mirno. — Vse to se je na tanko tako godilo, kakor sem Vam popisal — in vendar smo imeli zavoljo te dogodbe, ko žandarjem nikdo ne ene žalbesede rekel ni, ampak le oni so nas z „Schweine“ in „Esel“ pitali, skoz en teden 25 vojakov na Studencu. Pa bote morebiti rekli: Se je že še kaj posebnega družega godilo, drugače pa bi vojakov ne bili dobili. Jaz pa pravim, zakaj da smo imeli vojake: tega sami ne vemo; to vé le ljubi Bog in pa g. Pajik. Za gotovo se pripoveduje to-le: Ko se je ljudstvo že razšlo in ni bilo nobene nevarnosti več, je prvi naš srenjski svetovalec, čegar očetovska skrb bi nam rada darovala cel regiment vojakov, poslal enega žandarja v Ljubljano po vojake. Ta je svojim višim poročal, v kaki veliki nevarnosti da so ostali žandarji na Studenci, da jih žugajo pobiti, da je punt na Studenci in Bog vedi kaj še! In ponoči ob dveh so prišli že vojaki — v popolnoma mirno vas. Nobenemu se še sanjalo ni, da pridejo vojaki; edini ljubeznjivi prvi svetovalec je to vedel. Tako je vse mirno spalo, da so vojaki tolkli na vrata in pri eni hiši so celó okinj vbili, da so spijoče ljudi izbudili. Kako da so vojake razdelili po hišah, in odgovor na „Tagblattov“ popis „Bauernexcesse“ Vam povém drugi pot. Kdor bode ta skozi in skozi resnični popis bral, mora se pač nehoté spominjati nemškega pregovora: „mit Kanonen auf die Spatzen schießen“ — „s kanonami streljati vrabce“.

Iz Ljubljane. (Iz deželne odbora) poslednjih dveh séj naznanjamo nekatere važnejše reči. Ministrovo sporočilo, da se v Senožečah in Kostanjevici spet ustanovite c. kr. sodniji, se je v vednost vzelo. — Zarad stenografov za prihodnji deželni zbor se je potrebno odločilo. — Na pritožbo iz okolice ljubljanske, da že več časa cigani nadleževajo varnost dežele, bo deželni odbor opomnil županije, naj ostro pazijo na vlačugarje, vjamejo jih in okrajnim gosposkam izročijo, da jih iz dežele potirajo; ob enem pa se odbor obrne do dež. vlade, naj ukaže gosposkam, da v tem početju so s žandarji itd. na pomoč županijam, kakor postava veleva, in da naj se pozveda, kako je to, da se cigani pritepó tako deleč čez meje naše dežele, kajti ogersko ministerstvo noče za potiranje svojih ciganov v naših deželah nobenih stroškov prevzeti, trpeti jih mora tedaj le naš deželni zaklad, to je, dežela naša. Tudi zarad

izvrševanja srenjske policije bode odbor podučil županije. — Službo sekundarja v ljubljanski deželni bolnišnici je dobil dr. Ambrožič, službo sistem. praktikanta pri deželnem odboru pa Ferd. Omejic. — Pogodbo, po kateri občina Srednje vasi v Bohinu nekemu šlezkemu obrtniku prepušča pravico, da sme na srenjskem zemljišču glino (ilovico) kopati, je odbor potrdil; ali pa prevzame v gospodarstvo svoje zaklad normalnih šol, ki ga mu vlada ponuja, to prepušča deželnemu zboru.

— (Zdrave svilne črvice) ste izredile Marija Bobek v Ljubljani v strelščinah ulicah št. 81 in Jera Ravnikar na Vačah poleg Litije šte. 30. To „Novicam“ po natanjčni preiskavi naznanja gosp. Šolmajer onim, ki želijo zdravega semena.

— (Naš rojak gosp. Franc Povše), našim bralcem dobroznani pisatelj kmetijskih reči, ki je z izvrstnim vspehom na velikem c. kr. kmetijskem učilišču (akademiji) v ogerskem Altenburgu dovršil študije, je za učitelja kmetijstva v slovenskem jeziku na novo osnovani goriški kmetijski šoli izvoljen. Deželni odbor goriški si je v g. Povše-tu pravega moža izbral. Šola se, kakor „Domovina“ piše, začne v jeseni.

— (Iz „Maticе“.) Odsek za izdavanje knjig je imel 16. t. m. tehtne pomenke: a) o Jovan Vesel-Koseski-jevih pesmih, katerih je razun dodelane „Mesinske neveste“ s prav ginljivim pismom poslal 60 še nikjer natisnjenih s pristavkom, da „Matici“ to in vse drugo, kar jej bode kmalu poslal, prepušča brez honorara in da za-nje želi le 3 iztiske in blag spomin Slovenije, katero prav pristrčno ljubi čas svojega dolzega življenja. Slava! — b) o izdanji „popularne Jirsikove dogmatike“ (verne), katero je odbor na svetlo dati sklenil že v IX. odborovi seji 19. decembra 1867. leta, — in c) o Stanko Vrazovi zapuščini in g. Macunovem dopisu v „Slov. Nar.“ št. 81. — O Koseskijevi pošiljatvi je odsek sklenil pristrčno zahvalo za velecenjeni rokopis poslati g. Koseskiju z zagotovilom, da se mu spolnijo želje, namreč da se pesmi natisnejo prav tako, kakor so pisane in da hoče Matica počakati z izdavo, dokler jej ne pošlje tudi druge obljubljene polovice. — O „verni“ se je sklenilo, g. dr. Ulago, ki je prvi nasvetoval to knjigo, prositi, da blagovoli Matici preskrbeti rokopis, da se morda že v prihodnji seji predloži in priporoči odboru. — O tretji točki je bilo sklenjeno g. Macuna prositi, da blagovoli poslati St. Vrazove spise, ktere on hrani in pové, koliko nagrade zahteva za svoj trud o vredovanju teh spisov ter da odsek javno razjasni spisek v „Slov. Nar.“ o Matičinem odboru in njegovem tajniku in zavrne krivično očitaje njegovo.

— (Dramatično društvo) je imelo, kakor smo zadnjič omenili, svoj drugi redni občni zbor 11. julija, kterege se je vdeležilo okoli 40 ljubljanskih udov, med njimi tudi več gospodičin in nekteri vnanji po poslanih volilnih listkih. Prvosednika namestnik g. Murnik pozdravlja s kratkim ogovorom skupščino in razloži, zakaj ni bilo mogoče sklicati zbor že prej. — O delavnosti društva poroča najprej tajnika namestnik g. Nolli, od odbora v seji 10. junija naprošen, da prevzame tajništvo. Iz sporočila njegovega se je razvidelo, da društvo šteje udov 231, med njimi predstavljajočih 31, namreč 11 gospodičin, 1 gospá in 19 gospodov. Narastlo je število udov od zadnjega občnega zbora za 33. V imeniku je izpuščenih nekaj udov, ker jih prejšnji tajnik odboru ni naznanil o pravem času, da bi se bili mogli tiskati v imeniku. Vkljub oviram odboru izhajajočim iz njegove lastne srede storilo se je kar bilo je mogoče. Odbor je spravil v red knjige za prvo in drugo leto 1867. in 1868. in je izšel zaostali 1. zvezek

in pa 5. 6. in 7. zvezek „Slovenske Talije“. Udje za 1867. leto vpisani so sprejeli vse zvezke, leta 1868. pristopivši pa 4. 5. 6. in 7. zvezek. Vsi zvezki obsegajo 37½ pól. Igralo je društvo 9 večerov, skupaj 13 iger in sicer 3krat z vstopnino za društveno blagajnico, 3krat z vstopnino za druge namene (2 koncerta in 1 dobrodejna beseda) in 3krat pri čitalničnih besedah. Skrbel je odbor, da si pridobi denarne podpore iz deželne zaklada in javno gledišče za zimske predstave. Znanstveni oddelek je odobril več iger za natis. — Potem o finančnih zadevah poroča blagajnik g. Žagar. Stroškov 1868. leta je bilo 924 gold. 85 kr., dohodkov pa 975 gold. 52 kr. Stan premoženja v pohoštvu itd. in pa v denarji je 883 gold. 49 kr. Proračun za tekoče leto kaže dohodkov 1261 gold. in stroškov 1260 gold. — O društveni knjižnici poroča knjižničar g. Guttman. Društvo ima 43 rokopisov dozdej še nenatisnjenih slovenskih igrokazov, 28 natisnjenih iger slovenskih, 60 českkih in hrvaško-srbskih, potem več nemških in nekaj francoskih. — Gosp. Graselli poroča v imenu odbora o predstavah v javnem gledišču in osnovi dramatične učilnice. Odbor je naprosil sl. deželni zbor za denarno podporo in za eno nedeljo vsaki mesec, katero more društvo brezplačno dobiti javno gledišče. Učilnica se bode odprla v jeseni za ženske in si je pridobil odbor za to izdatno moč v gospej Odi-jevi, ker se odbor sme nadejati podpore sl. deželne zboru. — Potem so prišli na vrsto posamesni predlogi. Gosp. Tisen predlaga, naj se volite tudi dve gospodičini v odbor. Čez ta predlog se stopi na vtemeljeni dnevni red, ker se domoljubnim gospodičinam ne more nakladati še težavni in sitni posel odbornišva, še posebno zato, ker se namerava število odbora zmanjšati. Društvo je hvaležno gospodičinam, da se trudijo z igranjem, in ne more zahtevati od njih, da bi še odbornišvo prejemale. Gosp. Žagar predlaga zmanjšanje odborovega, nepotrebno pomnoženega števila od 20 zopet na 12, kakor je bilo iz početka; od teh smejo 3 biti vnanji (§. 12.) Gosp. Nolli podpira ta predlog, ker je nepotrebno tako veliko število odbornikov in ne spodbuja to družih k delavnosti, ako se drug na družega zanaša in je potem nemarnih preveč. Ker ima društvo letos stopiti na javni oder, treba je delalcev, marljivih delalcev, a ne figurantov. Dr. Poklukar je za število 20, pa naj se volijo marljivi delalni odborniki. Gosp. Žagarjev predlog zmaga, in se naroča odboru, da predloži do prihodnjega rednega občnega zboru spremenjena pravila c. kr. vladi. Dostavi se še v §. 14. pravil, da odbor tudi tajnika voli. — Gosp. Graselli predlaga, naj občni zbor izreče zahvalo gospodičinam, ki pomagajo društvu z igranjem. Vsi nazoči se vzdignejo in zakličejo „živile!“ — Gosp. Kreča predlog, naj se izvoli časopis, v katerem se razglašajo vse društvene stvari, se prepusti novemu odboru. — V novi odbor so bili voljeni: za prvosednika g. Graselli, za blagajnika g. Žagar, za odbornike pa gospodje: Jurčič (vnanji), Guttman, Murnik, Nolli, Valenta V., dr. Lavrič (vnanji), Stritar (vnanji), dr. Bleiweis Karol, Kandernal, Cegnar (vnanji), Ravnikar France, dr. Poklukar, dr. Hudec, Alešovec, Drahsler, Šolar, Drenik France in Vilhar Ivan.

— (Na Grintovcu) je v nedeljo bila družbica 6 gospodov iz Ljubljane pod vodstvom g. Kadilnika, bralcem našega lista dobroznanega hribolazca. Vreme bilo jim je ugodno; le malo snega so našli na tem velikani naših snežnikov, — „špiceljna“ pa celó nobenega.

— (Eden bi ga rad dal, drug bi ga rad vzal) gosp. Šlibarja, vendar še ostane tam, kjer je bil. Ljubljanski gemeinderath namreč organizira službe; gosp.

Pajik je zvestega svojega služabnika Šl. priporočal gemeinderathu, gemeinderath bi bil rad obdaroval Šl. zasluge v Vevčah, vendar je mestne očete opomnil nekdo, naj se nikar ne zametujejo služabniki, ki že zdaj služijo magistratu, in obveljalo je to. Tako g. Šlibar ostane še tudi za naprej „angelj-varh“ okolici ljubljanski.

— (Naznanilo.) Častiti p. n. družabniki dramatičnega društva, ki so pristopili še le za leto 1868. in niso dobili „Slovenske Talije“ 1. 2. in 3. vezek, mogó dobiti te zvezke naravnost po pošti franko poslani, ako pošljejo za-nje en goldinar gosp. blagajniku Žagarju. Odbor.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Delegaciji, ki zborujete zdaj na Dunaji, je sprejel uni teden presvitli cesar osebno. Državni kancelar jima je v „rdeči knjigi“ izročil najvažnejše spiske o vnanjih zadevah; dopis Beustov do avstrijskega poročnika v Rimu v tej knjigi kaže, da avstrijska vlada o verskih zadevah ne bode strun odpela. — Da je škof v Lincu zarad pastirskega lista kot hudodelec v ječo obsojen, to izbuja veliko nevolje po vsem svetu, in po pravici pravi „Reform“, da kaj tacega, da bi bili katoliški mestjani in ljudje domače škofije zavoljo cerkvenega djanja škofa krivega spoznali hudodelstva, se ni še nikjer zgodilo po svetu. Presvitli cesar je škofu odpustil kazen in nasledke. Da škof noče pomiloščenja, kakor se je govorilo, neki ni res; al kaj škof dalje stori, se ne vé. — V Bistrici na Moravskem je bil 11. dan t. m. blizo tak pretep med nemškimi turnarji in slovanskimi kmeti, kakor je bil na Jančem, le da — Vevč z umorom ni bilo. — Hujša pa je bila 12. in 13. dan v Brni, kjer so delalci, razkačeni po krivi govoric, da so nekega zlo raztepenega tkalca policaji v zaporu nalašč obesili in potem rekli, da se je sam obesil, tako razsajali, da je nastala velika razbuka, pri kateri je nekoliko mrtvih obležalo, še več pa hudo ranjenih bilo. Tudi tukaj judovski časniki kričijo: „to so osnovali Slovani, njih voditelji, ruski in pruski denarji; na križ ž njimi!“ — Preiskava o katoliškem zboru v Schlandersu na Tirolskem je razodela, da ni res, da je ces. komisar grof Manzano v nevarnosti za življenje bil, kakor so kričali „liberalci“. Zdaj pa ta drhal, ki je poprej na pritrge vpila, molči in ne prekličé nič! — Trasovalni komisiji občnega nadgledstva avstrijskih železnic je naročeno, da mora najdalje do konca septembra t. l. načrt cele železnice od Beljaka na Trebiž čez Predel in na Gorico-Trst na drobno toliko izdelati, da vlada lahko načrt postave za zagotovljenje te železnice drž. zboru predloži, kakor hitro se bo v jeseni zopet pričel. — Deželno šolsko svetovalstvo v Gorici je 1. t. m. imelo prvo sejo; v tej seji je na vprašanje dež. odbornika dr. Tonkli-ja: kateri jezik ima biti uradni jezik deželnemu šolskemu svetovalstvu? bilo enoglasno sklenjeno: „Prava uradna jezika sta enakopravno oba deželna jezika, italijanski in slovenski; z ozirom na sedanje djanske razmere in iz oportunitatnih razlogov se bode rabil nemški jezik kot neutralni, mednarodni ali diplomatični jezik tam in takrat, kjer in kedar bi bilo težavno, zamudno ali celó nemogoče posluževati se italijanskega ali slovenskega, ali obéh deželnih jezikov ob enem. — Na Ogerskem žitna letina ni slaba, ampak precej dobra; že vozijo novo pšenico na trg; cena jej pada. — Na Francoskem vleče druga sapa; zadnja seja državnega zboru je bila zeló viharna; cesar Napoleon, čutivši, da ne gré, kakor on hoče, je oklical en kos svobode več, in si ravnokar izbira nove ministre.